

Statens jordbruksverks föreskrifter om frivillig organiserad hälsokontroll av husdjur;

SJVFS 2015:17

Saknr K 152

Utkom från trycket
den 25 september 2015

beslutade den 24 september 2015.

Statens jordbruksverk föreskriver, med stöd av 2, 3, 12 och 14 §§ förordningen (2006:816) om kontroll av husdjur m.m., följande.

1 KAP. ALLMÄNT

1 § Bestämmelser om krav på frivilliga kontrollprogram som ska ingå i nationella kontrollprogram för zoonoser eller zoonosiska smittämnen finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2160/2003 av den 17 november 2003 om bekämpning av salmonella och vissa andra livsmedelsburna zoonotiska smittämnen¹.

2 § Syftet med den frivilliga organiserade hälsokontrollen av husdjur är att hindra eller förebygga smittspridning och sjukdomar hos husdjur och förbättra djurhälsoläget.

Den ska:

1. underlätta en hälsosam och sund produktion,
2. bidra till att utreda orsakerna till sjukdomstillstånd,
3. genom rådgivning verka smitt- och sjukdomsförebyggande,
4. genom att bidra till utveckling av diagnostiska metoder verka i sjukdomsförebyggande syfte.

I detta arbete ska även hänsyn tas till miljöförbättrande och avelshygieniska faktorer och sambandet mellan djurhälsa och folkhälsa.

Definitioner

3 § I dessa föreskrifter förstås med

besättning: samtliga djur som av en djurhållare hålls på ett sådant sätt att de smittskyddsmässigt räknas som en epidemiologisk enhet,

djurhållare: den som äger eller på annat sätt ansvarar för djur i en besättning som är ansluten till kontrollprogrammet,

husdjur: alla djur som hålls av människan,

huvudman: en organisation eller annan sammanslutning på djurområdet, som har utsetts av Jordbruksverket att anordna frivillig hälsokontroll av husdjur och som fått sina plan och riktlinjer för ett eller flera kontrollprogram godkänt av verket,

hälsokontroll: frivillig organiserad hälsovård av djur vilken verkar för en god hälsomässig och sund uppfödning,

¹¹ EUT L 325, 12.12.2003, s. 1 (Celex 32003R2160).

kontrollsektion: den enhet hos huvudmannen som ansvarar för det aktuella hälsokontrollprogrammet,

kontrollprogram: ett program för frivillig organiserad hälsovård av djur inom en viss verksamhetsgren, programmet leds av huvudmannen, regleras genom plan och riktlinjer och syftar till att främja god hälsa och sund djurhållning,

organisation: organisationer på jordbruksnäringen område, andra sammanslutningar eller aktörer inom djurområde,

plan och riktlinjer: huvudmannens beskrivning av hur verksamheten ska organiseras och genomföras samt villkor och skyldigheter för de djurhållare som deltar i kontrollprogrammet,

referensgrupp: organ inom kontrollprogrammet vilken ska representera de organisationer som arbetar inom fältverksamheten i kontrollprogrammet,

samarbetsnämnd: organ inom kontrollprogrammet vilken ska representera relevanta inom branschen förekommande organisationer, samt

verksamhetsgren: det djurhälsoområde som kontrollprogrammet ska vara verksam inom.

2 KAP. ANSÖKAN OM HUVUDMANNASKAP

1 § En organisation som vill anordna och bli huvudman för ett kontrollprogram kan ansöka om detta till Jordbruksverket om det är ett:

1. sjukdomsbekämpande program, eller
2. smittförebyggande program.

2 § En ansökan enligt 2 kap. 1 § första stycket ska innehålla:

1. organisationens kontaktuppgifter,
2. plan och riktlinjer för kontrollprogrammets verksamhet i enlighet med 3 kap.,
3. uppgift om vem som enligt 5 kap. 1 § första stycket ska ansvara för kontrollprogrammet, samt
4. dokumentation över den ansvariges utbildning och kompetens.

3 KAP. PLAN OCH RIKTLINJER

Krav på huvudmannen

1 § Innan verksamheten startar ska plan och riktlinjerna för kontrollprogrammet vara godkända av Jordbruksverket.

Av plan och riktlinjer ska framgå:

1. resurser med avseende på ekonomi, teknik, personal och möjligheter att kunna genomföra kontrollprogrammet likvärdigt över hela landet,
2. vilken verksamhetsgren som kontrollprogrammet ska omfatta,
3. syftet med kontrollprogrammet,
4. beskrivning av hur kontrollprogrammet ska bedrivas samt hur huvudmannens ansvarsområden enligt 4 kap. 1 § ska tillvaratas,
5. de villkor och skyldigheter som gäller för de djurhållare som ansluter sina djur till kontrollprogrammet,

6. arbetsinstruktioner samt krav på utbildning och kompetens hos de personer som ska arbeta inom fältverksamheten i kontrollprogrammet,
7. hur kalibrering av arbetet inom kontrollprogrammet ska genomföras,
8. instruktioner och riktlinjer för samt sammansättningen av den samarbetsnämnd som avses i 5 kap. 2 §,
9. den tidsperiod som huvudmannen vill ansvara för kontrollprogrammet,
10. hur information om kontrollprogrammet och eventuella uppdateringar av programmet ska spridas till djurhållare och övriga berörda,
11. att huvudmannen ska tillämpa förvaltningslagens regler i frågor om parts rätt att få del av uppgifter, om jäv samt om motivering av beslut, och att till beslutet bifoga information om hur beslutet kan överklagas,
12. om kontrollprogrammet ska omfatta utfärdande av hälsodeklarationer av besättningar eller försäljningstillstånd inför försäljning eller förflyttning av djur och om så är fallet hur detta system ska vara uppbyggt,
13. om kontrollprogrammet ska omfatta möjlighet till högre ersättningsnivåer när det gäller den statliga ersättningen som anges i 6 § zoonosförordningen (1999:660) vid konstaterade fall av de sjukdomar, utpekade av Jordbruksverket, som omfattas av zoonoslagen (1999:658) och om så är fallet hur detta ska vara utformat, samt
14. om djurhållare som utesluts eller självmant utträder ur kontrollprogrammet tillåts återansluta sin besättning tidigare än efter ett år till kontrollen och vilka bedömningsgrunder som ska användas.

Krav på djurhållaren

2 § Plan och riktlinjer för kontrollprogrammet ska minst innehålla följande villkor och skyldigheter för djurhållaren som deltar i kontrollprogrammet:

1. djurhållaren ska ansöka om anslutning till kontrollprogrammet hos huvudmannen,
2. djurhållaren ska följa de villkor och skyldigheter som anges i plan och riktlinjerna för kontrollprogrammet och som godkänts av Jordbruksverket,
3. djurhållaren ska på begäran lämna tillträde åt kontrollsektionen och de personer som arbetar inom kontrollprogrammet i fält, till samtliga områden och anläggningar där djur hålls och platser där kadaver, ägg, foder och avfall m.m. som kan sprida smitta finns eller för övrigt har betydelse för kontrollprogrammet. Djurhållaren ska medverka till att dessa får del av samtliga handlingar och uppgifter som kan vara av betydelse för verksamheten i kontrollprogrammet, dessa krav framgår av lagen (2006:807) om kontroll av husdjur,
4. djurhållaren ska på begäran lämna tillträde åt Jordbruksverket eller länsstyrelsen, i de fall det gäller kontrollprogram där länsstyrelsen är kontrollmyndighet, som avses i 10 § punkterna 1 – 4 förordningen (2006:816) om kontroll av husdjur, till samtliga områden och anläggningar där djur hålls och platser där kadaver, ägg, foder och avfall m.m. som kan sprida smitta finns eller för övrigt har betydelse för kontrollprogrammet. Djurhållaren ska medverka till att kontrollmyndigheten får del av samtliga handlingar och uppgifter som kan vara av betydelse för verksamheten i kontrollprogrammet, dessa krav framgår av lagen (2006:807) om kontroll av husdjur,

5. djurhållaren ska till kontrollsektionen avge rapporter med sådana uppgifter och vid de tidpunkter som kontrollsektionen bestämmer, samt
6. djurhållaren ska vid misstanke, om för kontrollprogrammet relevanta sjukdomar, omgående kontakta sin fältveterinär i kontrollprogrammet.

4 KAP. HUVUDMANNENS ANSVARSOMRÅDEN

1 § Huvudmannen ska ansvara för att:

1. driva verksamheten i kontrollprogrammet enligt dessa föreskrifter och efter av Jordbruksverket godkända plan och riktlinjer,
2. driva kontrollprogrammet i samarbete med besättningsveterinärerna och andra eventuella organisationer verksamma inom kontrollprogrammets verksamhetsgren,
3. andra eventuella organisationer verksamma inom kontrollprogrammets verksamhetsgren får möjlighet att delta i fältarbetet inom kontrollprogrammet,
4. kontrollprogrammet är rikstäckande,
5. ge alla djurhållare med relevant produktionsinriktning möjlighet att ansluta sina besättningar till kontrollprogrammet enskilt eller, där Jordbruksverket så medger, kollektivt,
6. driva kontrollprogrammet med för verksamhetsgrenen lämpliga metoder,
7. det finns ett lämpligt IT-stöd för kontrollprogrammet där alla anslutna besättningar och alla för kontrollprogrammet relevanta uppgifter förs in,
8. arbetet inom kontrollprogrammet utförs opartiskt,
9. det genomförs relevant fortbildning av de personer som ska arbeta inom kontrollprogrammet, samt
10. genomföra alla för kontrollprogrammets verksamhetsgren relevanta nationella provtagningar eller andra övervakningsaktiviteter som Jordbruksverket, i samråd med huvudmannen, begär utöver kontrollprogrammets ordinarie provtagningar.

2 § Huvudmannen ska endast ansluta besättning som uppfyller villkoren enligt dessa föreskrifter. Huvudmannen får även neka att ansluta besättningar om kontrollsektionen finner uppenbara brister från smittskydds- eller djurskyddssynpunkt.

3 § Huvudmannen ska endast tillåta organisationer att delta i arbetet inom kontrollprogrammet om arbetet bedrivs efter de av Jordbruksverket godkända plan och riktlinjerna för det aktuella kontrollprogrammet.

4 § Om en huvudman vill ändra i ett kontrollprograms godkända plan och riktlinjer ska huvudmannen ansöka om det till Jordbruksverket.

Verket ska pröva om ändringen kan godkännas.

5 KAP. HUVUDMANNENS ORGANISATION

1 § Hos huvudmannen ska finnas en för verksamheten i kontrollprogrammet ansvarig kontrollsektion. Kontrollsektionen ska ledas av en ansvarig veterinär om

inte Jordbruksverket medger något annat. Den ansvariga ska ha lämplig kompetens för det aktuella kontrollprogrammet.

Kontrollsektionen ska vara organisatoriskt skild från övrig verksamhet hos huvudmannen, om inte Jordbruksverket medger något annat, och ge arbetsinstruktioner till den verksamma personalen inom kontrollprogrammet.

2 § Det ska hos huvudmannen för ett kontrollprogram finnas en samarbetsnämnd, som årligen utvärderar kontrollprogrammet. Jordbruksverket fastställer nämndens instruktion och sammansättning efter förslag från huvudmannen.

3 § Huvudmannen ska inom tre (3) månader efter verksamhetsårets utgång lämna en skriftlig årsredogörelse över verksamheten till Jordbruksverket. Årsredogörelsen ska omfatta aktiviteter i alla regioner och kontrollsektionens samt samarbetsnämndens verksamhet under året.

Årsredogörelsen ska bland annat innehålla uppgifter beträffande:

1. antal anslutna besättningar,
2. uppgifter om eventuella övergripande förändringar rörande djurhållare, djur, byggnader m.m.,
3. sammanställning av besättningsbesök,
4. resultat av kontrollprogrammet, samt
5. en analys av arbetet i och den fortsatta utvecklingen av kontrollprogrammet.

4 § Huvudmannen ska, i de fall det är flera organisationer som är verksamma inom fältarbetet i kontrollprogrammet, ha en referensgrupp där dessa parter årligen kaliberar och utvärderar fältarbetet i kontrollprogrammet.

6 KAP. UTTRÄDE ELLER UTESLUTANDE FRÅN KONTROLLPROGRAMMET

1 § En djurhållare som inte uppfyller sina åtaganden i kontrollprogrammet, ska uteslutas av huvudmannen om inte överträdelsen är av ringa betydelse.

Huvudmannen meddelar Jordbruksverket om uteslutningen, om inte Jordbruksverket medger något annat, eller länsstyrelsen i de fall det gäller kontrollprogram där länsstyrelsen är kontrollmyndighet.

2 § Överträdelser av ringa betydelse som inte leder till beslut om uteslutning ska registreras hos huvudmannen. Dessa registreringar ska vara med i den fortsatta bedömningen av besättningens anslutning till kontrollprogrammet.

3 § En organisation som deltar i fältarbetet inom kontrollprogrammet är skyldig att anmäla till huvudmannen om djurhållare inte uppfyller sina åtaganden enligt kontrollprogrammet.

4 § Djurhållare som huvudmannen utesluter eller som självmant utträder ur kontrollprogrammet får tidigast efter ett år återansluta sin besättning till kontrollprogrammet. Om huvudmannen finner att det finns särskilda skäl, får de bestämma att djurhållaren kan bli återansluten tidigare.

5 § En organisation som arbetar inom kontrollprogrammet och inte uppfyller sitt åtagande om att följa godkända plan och riktlinjer ska uteslutas från kontrollprogrammet av huvudmannen.

7 KAP. MYNDIGHETERNAS KONTROLL AV HUVUDMAN SOM ANORDNAR KONTROLLPROGRAM

1 § Den som ansvarar för kontrollsektionen är skyldig att till Jordbruksverket, eller till länsstyrelsen inom de verksamhetsgrenar där länsstyrelsen är kontrollmyndighet, rapportera brister i kontrollprogrammet som inte djurhållaren har åtgärdat efter påpekande.

Huvudmannen ska tillhandahålla alla uppgifter som Jordbruksverket eller länsstyrelsen behöver för kontrollen, detta krav framgår av lagen (2006:807) om kontroll av husdjur.

8 KAP. ÅTERKALLANDE AV BESLUT

1 § Jordbruksverket kan återkalla beslutet att utse en huvudman att anordna kontrollprogram enligt 2 kap 1 § om huvudmannen:

1. inte längre vill anordna kontrollprogrammet,
2. inte följer reglerna i dessa föreskrifter,
3. inte följer plan och riktlinjerna för kontrollprogrammet, eller
4. på annat sätt missbrukar sitt huvudmannaskap gentemot, djurhållare, andra organisationer som deltar i arbetet med kontrollprogrammet eller Jordbruksverket.

9 KAP. UNDANTAG

1 § Om det finns särskilda skäl, framförda vid ansökan om huvudmannaskap eller då huvudmannen vill ändra sina plan och riktlinjer, kan Jordbruksverket besluta om undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter.

IKRAFTTRÄDANDE- OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

Denna författning träder i kraft den 24 oktober 2015.

Genom denna föreskrift upphävs

1. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1993:42) om organiserad hälsokontroll av husdjur,
2. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:78) om frivillig och förebyggande hälsokontroll avseende salmonella hos fjäderfä,
3. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2002:20) om frivillig och förebyggande hälsokontroll avseende salmonella hos nötkreatur,
4. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2002:21) om förebyggande hälsokontroll avseende salmonella hos svin,
5. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:126) om organiserad hälsokontroll avseende maedivisna hos får, och
6. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2001:72) om organiserad hälsokontroll avseende campylobacter hos slaktkyckling.

En huvudman utsedd av Jordbruksverket som anordnar ett kontrollprogram med godkända plan och riktlinjer som vill fortsätta driva programmet måste inom ett år efter att denna föreskrift trätt i kraft ha ansökt om ett nytt godkännande av plan och riktlinjerna. Övergångsbestämmelsen gäller för kontrollprogram enligt de föreskrifter som upphävs.

LEIF DENNEBERG

Karin Åhl
(Avdelningen för djurskydd och hälsa)